

*ASIGURAREA CALITĂȚII
PROCESULUI DE EVALUARE*

Asigurarea calității procesului de evaluare a studenților și a diverșilor candidați care susțin examene la Departamentul de limba română, cultură și civilizație românească și lingvistică generală (DLRCCRLG) este o preocupare constantă a membrilor acestuia, iar sistemul prin care menținerea calității se realizează a fost mult îmbunătățit în cursul pregătirii examenelor administrate la departament pentru auditarea de către *Asociația Testatorilor de Limbi din Europa* (ALTE). Activitățile de asigurare a calității se structurează în funcție de trei coordonate principale:

1. Formarea continuă, perfecționarea și monitorizarea cadrelor implicate constant în procesul de evaluare (**cadre didactice și colaboratori**)
2. Instruirea persoanelor interesate de colaborarea cu departamentul nostru (**studenți la nivel master; doctoranzi; cadre didactice care predau la alte departamente**)
3. Procesarea feedbackului colectat de la candidații care susțin examene de limba română ca limbă străină la departamentul nostru (**studenții din PP; candidați care doresc obținerea unui certificat pe nivel**).

Anexele incluse la finalul prezentului document sunt completate de un număr mare de documente doveditoare ale acestor activități, păstrate în arhiva DLRCCRLG (fișe de prezență, fișe de lucru, extrase din documente internaționale de testare utilizate în cadrul atelierelor, mostre de producții scrise și orale ale candidaților analizate din diverse puncte de vedere etc.).

În ceea ce privește formarea continuă, perfecționarea și monitorizarea cadrelor implicate în procesul de evaluare, aceste operațiuni se realizează prin diverse tipuri de ateliere (de standardizare; dedicate creatorilor de itemi; de lucru împreună cu experții asupra tipurilor de itemi și sarcini incluse în examenele de română ca limbă străină). O componentă esențială a procesului de asigurare a calității o reprezintă instructajul periodic realizat prin ateliere înainte de fiecare sesiune de examinare a candidaților. La aceste ateliere participă evaluatorii implicați în respectiva sesiune de examinare, care se refamiliarizează cu grilele de corectare ale departamentului și analizează producții scrise și orale din sesiuni anterioare de examinare.

Monitorizarea evaluatorilor se realizează în funcție de fiecare sesiune de examinare, iar prin acest proces se verifică acuratețea cu care evaluatorii folosesc grilele de evaluare, ca și constanța lor în evaluare de la o sesiune de examinare la alta. Se verifică, de asemenea, măsura în care punctajele acordate de către evaluatori diferiți pentru aceeași producție scrisă și orală se încadrează în marja de diferență admisă.

Membrii departamentului realizează o activitate susținută de cercetare în domeniul evaluării, ca și în acela al predării, conectând permanent latura teoretică și cea practică ale acestui proces. Rezultatele activității de cercetare se reflectă în studiile teoretice publicate, ca și în materialele didactice produse și utilizate intens nu doar de către membrii departamentului nostru, ci și în numeroase programe de predare a românei ca limbă străină din țară și din străinătate.

1. Atelierul de standardizare, benchmarking și instruire a evaluatorilor („Evaluarea producțiilor orale și scrise din examenele de limba română ca limbă străină”) – documentul de înregistrare a atelierului;

Anexa 1

Formular de înregistrare a atelierului

Evaluarea producțiilor orale și scrise în cadrul examenelor de limba română ca limbă străină

Atelier de standardizare, benchmarking și training pentru evaluatori

Formular de înregistrare a atelierului			
Locație	Facultatea de Litere, Cluj-Napoca	Data	17-18 octombrie 2013
Coordonatori	Elena Platon Ioana Sonea Dina Vilcu Lavinia Vasiiu	Instituția: Departamentul de limbă, cultură și civilizație românească, Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca	
Etape	Familiarizare Training Benchmarking	☒ ☒ ☒	
Domenii	Evaluarea producțiilor orale Evaluarea producțiilor scrise Sarcini/Itemi: Ascultare Citire Competență lingvistică Altele _____	☒ ☒ X X X X	
Participanți	Număr: 21	Funcții: profesori de limba română ca limbă străină și persoane interesate în pregătirea în domeniu	
Activități realizate	Familiarizare Ilustrare cu mostre Exersare controlată/liberă cu producții înregistrate Plasare pe nivel (benchmarking) a unor producții înregistrate locale Training cu mostre de sarcini Judecarea dificultății itemilor Feedback cu privire la gradul de dificultate a itemilor Altele: Familiarizarea cu grile locale pentru producții orale și scrise Evaluarea pe nivel a unor producții înregistrate orale și scrise	☒ ☒ ☒ ☒ X ☒ (judecarea adecvării gradului de dificultate a sarcinilor în raport cu nivelul pentru care au fost propuse) ☒ ☒ ☒	
Materiale folosite	Mostre din CECR Instrumente de evaluare CECR (Tabelele 5.4, 5.5, 5.8) Producții locale înregistrate	☒ ☒ ☒	

	Instrumente de notare adaptate (se vor ataşa) Mostre de sarcini şi itemi din CECR Sarcini şi itemi produşi local Altele: Formulare pentru înregistrarea rezultatelor unor activităţi (pro vs contra scale generale/grile analitice; tipuri de exerciţii de evaluare)	√ X √ √
Informaţii despre sarcini şi itemi	Pentru producţiile orale şi scrise s-au folosit sarcini elaborate de către echipa Departamentului de limbă, cultură şi civilizaţie românească şi aplicate în cadrul examenelor susţinute la Departament (Vezi înregistrările şi sarcinile ataşate). Atelierul nu s-a axat asupra competenţelor de ascultare şi citire, deci itemi pentru aceste competenţe au fost doar propuşi şi discutaţi, nu şi evaluaţi.	
Comentarii suplimentare	Desfăşurarea întregului atelier a fost înregistrată, iar rezultatele generate de discuţiile avute în cadrul atelierului vor fi folosite pentru îmbunătăţirea instrumentelor de evaluare create în cadrul Departamentului. Participanţii şi-au exprimat dorinţa de a participa regulat la ateliere de acest gen, fapt pentru care i-am informat că am decis să organizăm astfel de ateliere cu o anumită frecvenţă, cel puţin o dată pe an. Am constatat că timpul alocat atelierului a fost suficient doar la limită, fapt pentru care am propus să organizăm separat, de acum încolo, atelierul pentru producţiile orale şi pe cel pentru producţiile scrise.	
Proceduri de diseminare planificate	Instrumentele de evaluare create în cadrul Departamentului vor fi puse la îndemâna participanţilor, inclusiv în variantele lor îmbunătăţite. Participanţii la atelier, ca şi alte persoane interesate, vor fi informaţi despre materialele de evaluare produse în cadrul Departamentului, ca şi de orice acţiuni de genul celei propuse în datele de 17-18 octombrie 2013.	

Formularul C1

Formular de înregistrare a atelierului

(Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). A Manual – p. 181)

2. Atelierul de standardizare, benchmarking şi instruire a evaluatorilor („Evaluarea producţiilor orale şi scrise din examenele de limba română ca limbă străină”) – descrierea generală a atelierului;

Anexa 2

Descrierea generală a atelierului

Evaluarea producţiilor orale şi scrise în cadrul examenelor de limba română ca limbă străină

Atelier de standardizare, benchmarking şi training pentru evaluatori

1. Prezentare generală

Atelierul de standardizare, benchmarking şi training pentru evaluatori a fost organizat la Departamentul de limba română, cultură şi civilizaţie românească şi lingvistică generală cu următoarele *obiective*:

- utilizarea, discutarea şi îmbunătăţirea instrumentelor de evaluare nou create (grile de evaluare pentru producţiile orale şi scrise);
- re-familiarizarea cu nivelurile CECR;

- standardizarea evaluării la membrii echipei de bază de evaluare din departament;
- standardizarea evaluării la colaboratorii departamentului;
- selectarea și instruirea unor noi colaboratori pentru evaluarea producțiilor orale și scrise ale candidaților care susțin examene la departament.

participanți: 21, dintre care:

- 4 coordonatori (echipa de evaluare de bază a departamentului);
- 2 experți în predarea și evaluarea românei ca limbă străină;
- 7 membri și colaboratori în procesul de predare și evaluare a românei ca limbă străină, cu experiență în domeniu;
- 8 colaboratori în procesul de predare și evaluare a românei ca limbă străină, cu formare inițială în domeniu și cu experiență limitată.

timp și activități:

- 8 ore (2 săptămâni înainte de atelier), pentru coordonatori (evaluarea producțiilor orale și scrise propuse pentru atelier); revizuirea grilelor de evaluare create la departament; sugestii pentru îmbunătățirea calității sarcinilor pentru producerea orală (imagini, cerințe, structură);
- 4 ore înainte de atelier pentru participanți (studiu și temă de casă);
- 2 zile pentru atelier
 - 4 ore în prima zi – focus: familiarizarea cu nivelurile CECR și benchmarking (familiarizarea cu grilele CECR; discutarea și relaționarea abilităților propriilor studenți cu nivelurile din scalele CECR; discutarea scalelor de evaluare holistice vs. analitice; ilustrarea nivelurilor A1 – B2 cu producții orale; benchmarking individual al producțiilor orale vizionate prin utilizarea scalelor CECR; discuții în grup și benchmarking final al producțiilor vizionate – vezi *Agenda* pentru ziua 1);
 - 4 ore în a doua zi – focus: familiarizarea cu instrumentele de evaluare specifice produse la departament și evaluarea pe nivel (prezentarea grilelor specifice de evaluare produse la departament pentru producții orale și scrise și familiarizarea cu acestea; discutarea grilelor produse la departament; vizualizarea producțiilor orale de nivel A1 și evaluarea în acord cu grilele de evaluare specifice de la departament; vizualizarea producțiilor orale de nivel B2 și evaluarea în acord cu grilele de evaluare specifice de la departament; prezentarea și familiarizarea cu grilele de prezentare pentru producții scrise produse la departament; benchmarking al producțiilor scrise; evaluarea producțiilor scrise în acord cu grilele de evaluare specifice de la departament – vezi *Agenda* pentru ziua 2).

documente:

- toate documentele folosite pentru pregătirea atelierului și în timpul acestuia se găsesc în dosarele păstrate la DLRCCRLG, numerotate în ordinea utilizării lor.

2. Atelier intern

Înainte cu două săptămâni de desfășurarea atelierului s-a organizat un atelier intern de 8 ore. Obiectivele acestuia au fost următoarele:

- selectarea producțiilor orale și scrise folosite pentru a ilustra nivelurile A1 – B2 în timpul atelierului;
- selectarea și evaluarea producțiilor orale și scrise propuse pentru evaluare în cadrul atelierului;
- benchmarking al producțiilor orale și scrise propuse pentru evaluare în cadrul atelierului;

- revizuirea grilelor de evaluare create la departament;
- sugestii pentru îmbunătățirea calității sarcinilor pentru producțiile orale (imagini, cerințe, structură).

participanți

4 – coordonatorii atelierului de evaluare (Elena Platon, Ioana Sonea, Lavinia Vasiiu, Dina Vîlcu)

3. Selectarea participanților la Atelierul de standardizare, benchmarking și training pentru evaluatori

Am ales următoarele categorii de participanți la atelier:

- *experți* – au oferit feedback cu privire la instrumentele de evaluare produse (grilele de evaluare pentru producțiile orale și scrise); au ajutat coordonatorii atelierului la supravegherea activităților în timpul desfășurării acestora (experții au fost distribuiți în grupuri diferite, ajutând evaluatorii mai puțin experimentați la benchmarking și rating); au ajutat la explicarea scalelor CECR și la realizarea unor exerciții de standardizare; s-au exprimat, înainte de atelier, cu privire la itemii pe care i-am creat pentru examene (nivel, adecvare a cerințelor, calitatea itemilor, adecvarea textelor-input).
- *evaluatori experimentați* – membri sau colaboratori apropiați ai departamentului, care predau și evaluează româna ca limbă străină; experiența lor a fost utilă în procesul de concepere a instrumentelor de evaluare în acord cu CECR; au fost de acord că atelierul este binevenit pentru îmbunătățirea cunoștințelor privitoare la nivelurile din CECR, ca și la criteriile de evaluare.
- *evaluatori cu instruire inițială* – studenți sau absolvenți ai programelor de instruire în predarea românei ca limbă străină (nivel master și licență) sau profesori cu experiență, dar noi în domeniul RLS; instruirea unor noi evaluatori este necesară deoarece numărul studenților interesați de RLS crește de la an la an; noul sistem de evaluare de la departament presupune comisii de câte trei persoane, iar evaluarea părților scrise se face întotdeauna de câte doi evaluatori; intenția membrilor departamentului este de a deschide aceste examene spre publicul larg cu scopul de a elibera certificate de competență lingvistică în domeniul RLS - astfel, un număr mai mare de evaluatori bine pregătiți este necesar.

4. Pregătirea atelierului și temele de rezolvat în avans

Participanții au fost invitați să participe la atelier, explicându-li-se scopul acestuia și prezentându-li-se principalele activități care urmau să fie organizate. Apoi li s-a trimis temă de casă, cu scopul ca aceștia să își îmbunătățească cunoștințele cu privire la CECR (secțiunea 3.6 din CECR): evaluarea studenților proprii în relație cu caracteristicile nivelului; utilizarea scalei globale pentru evaluarea producțiilor orale din CECR.

5. Desfășurarea atelierului

Ziua 1

- s-au prezentat programul și scopurile atelierului (criteriul de validitate al explicitării); s-a prezentat agenda celor două zile și s-au clarificat diversele aspect problematice; s-a prezentat legătura dintre atelier și CECR, pe de o parte, dintre atelier și ALTE, pe de altă parte;
- s-au discutat în grupuri temele de casă, apoi s-au prezentat observațiile generale ale fiecărui grup, atingându-se, în același timp, aspectele practice ale lucrului direct cu studenții/candidații; în această fază a lucrărilor, participanții au putut să propună sarcini de evaluare care li s-au părut relevante pentru studenții lor – avantajele și dezavantajele acestora au fost apoi discutate;
- s-au discutat avantajele și dezavantajele grilelor holistice prin comparație cu cele analitice; argumentele aduse de către participanți au favorizat grilele analitice;
- s-a abordat problema candidaților borderline, iar complicațiile generate în evaluarea acestor candidați au fost discutate în relație cu caracteristicile nivelurilor din grilele de evaluare

- participanții s-au familiarizat, prin diferite activități, cu caracteristicile nivelurilor din grilele CECR;
- au fost ilustrate nivelurile A1 – B2 cu producții orale înregistrate video; s-a folosit scala de evaluare globală a producțiilor orale din *Manual of Relating Language Examinations to the CEFR* (p. 184) pentru a se discuta caracteristicile care leagă fiecare producție de nivelul aferent;
- s-a realizat plasarea pe nivel a unor producții vizionate, utilizându-se formularul de punctare din *Manual of Relating Language Examinations to the CEFR, Sheet 10* (p. 182);
- s-a realizat, după discuții, plasarea finală pe nivel.

Ziua 2

s-a prezentat grila analitică de evaluare a producțiilor orale, creată la departament, ca și relația acestora cu CECR; s-au prezentat diferențele de descriptori dintre benzi și modul de împărțire a totalului de puncte acordate; focusul discuțiilor a fost pe nivelurile A1 și B2 deoarece producțiile analizate mai târziu au fost situate la aceste niveluri;

participanții au urmărit producții orale ale candidaților la nivelul A1 și au folosit grilele goale pentru a realiza evaluarea; evaluarea s-a realizat inițial individual, apoi a fost discutată în grupuri; au fost sugerate și îmbunătățiri ale grilei de evaluare;

participanții au urmărit producții orale ale candidaților la nivelul B2 și au folosit grilele goale pentru a realiza evaluarea; evaluarea s-a realizat inițial individual, apoi a fost discutată în grupuri; au fost sugerate și îmbunătățiri ale grilei de evaluare;

participanții s-au familiarizat cu grila analitică a producțiilor scrise (exerciții de potrivire a descriptorilor cu nivelul); s-a folosit *Written assessment criteria grid* din *Manual of Relating Language Examinations to the CEFR* (p. 187);

au fost plasate pe nivel 4 producții scrise ale unor candidați; evaluarea s-a realizat inițial individual, apoi a fost discutată în grupuri;

participanții au evaluat producții scrise ale unor candidați la nivelul A1, apoi la nivelul B2; au fost sugerate și îmbunătățiri ale grilei de evaluare.

6. Concluziile atelierului

- la finalul atelierului participanților li s-a cerut feedback asupra utilității și organizării generale a acestuia; una dintre principalele concluzii ale atelierului a fost că este necesar ca acestea să fie repetate la intervale regulate; s-a propus o periodicitate anuală;
- discuțiile extrem de intense și de interesante au făcut greu de respectat programarea activităților;
- feedback-ul primit de la participanți în legătură cu instrumentele noastre de evaluare a fost extrem de prețios și a fost folosit pentru a îmbunătăți calitatea acestora;
- departamentul și-a extins echipa de evaluatori, creând, de asemenea, o bază de date cu detaliile participanților interesați într-o colaborare pe termen lung în ce privește evaluarea.

3. Atelierul de standardizare, benchmarking și instruire a evaluatorilor („Evaluarea producțiilor orale și scrise din examenele de limba română ca limbă străină”) – agenda zilelor de atelier:

Anexa 3

Atelierul de standardizare, benchmarking și instruire a evaluatorilor („Evaluarea producțiilor orale și scrise din examenele de limba română ca limbă străină”) – agenda zilelor de atelier

PROGRAM

Ziua 1

Nr.	Activități	Subactivități	Timp
-----	------------	---------------	------

0.	Introducere	- obiectul și scopul atelierului; - programul pentru cele 2 zile; - proiectul ALTE; - permanentizarea atelierelor.	10 min.
1.	Verificare <i>Tema 1A</i>	- confruntarea rezultatelor (grupuri de 3 persoane); - discuție generală.	20 min.
2.	Verificare <i>Tema 1B</i>	- discuție în grup vizavi de nivelul studenților proprii și exemplificarea plasării pe nivel; posibile discuții; - discuție în grup vizavi de modalitățile de evaluare a studenților + realizarea unei liste cu tipurile de exerciții pe competențe, propuse de către participanți.	30 min.
3.	Verificare <i>Tema 2</i>	- verificarea soluțiilor propuse acasă (grupuri de 3 persoane); - discuție pe marginea argumentelor pro și contra privind scalele globale versus analitice.	20 min.
4.	Verificare <i>Tema 3</i>	- confruntarea soluțiilor obținute pentru exercițiile rezolvate acasă; - completarea grilei analitice pentru vorbire cu fragmente extrase.	10 min.
5.	Pauză	-	20 min.
6.	Ilustrarea nivelurilor A1 – B2 cu producții înregistrate	- vizionarea unei mostre pentru fiecare nivel; - discuții și referiri la scala globală pe vorbire.	40 min.
7.	Plasare individuală pe nivel a unor producții vizionate	- vizionarea unor producții înregistrate, câte una pentru fiecare nivel și plasarea acestora de către participanți pe nivelul corespunzător, conform scalei globale.	20 min.
8.	Pauză	-	10 min.
9.	Plasarea pe nivel a producțiilor vizionate	- revizualizare producțiilor orale înregistrate; - discutare fiecărei producții vizionate; - plasarea pe nivel a fiecărei producții vizionate.	60 min.

PROGRAM

Ziua 2

Nr.	Activități	Subactivități	Timp
1.	Prezentarea grilei de evaluare a Departamentului	- relația grilei cu CECR; - explicarea relației dintre benzi și nivel; - explicarea criteriilor și a diferenței de criterii de la un nivel la altul; - numărul de puncte acordat pentru competența orală.	10 min.
2.	Familiarizarea cu grila de evaluare a Departamentului	- marcarea elementelor care fac diferența de la o bandă la alta; - discuție generală.	20 min.
3.	Evaluarea producțiilor pe nivel (A1)	- vizionarea unor producții pe nivelul A1 și evaluarea lor în funcție de criteriile din grilă;	40 min.
4.			

	Evaluarea producăiilor pe nivel (B2)	- vizionarea unor producăi pe nivelul B2 și evaluarea lor în funcție de criteriile din grilă;	40 min.
5.	Pauză	-	20 min.
6.	Familiarizarea cu grila analitică pentru producăi scrise	- completarea grilei analitice pentru scriere cu fragmente detașate; - discuție generală.	10 min.
7.	Plasare pe nivel a unor producăi scrise	- parcurgerea unor producăi scrise, câte una pentru fiecare nivel și plasarea acestora de către participanți pe nivelul corespunzător, conform grilei analitice.	20 min.
8.	Evaluarea unor producăi scrise pe nivel (A1)	- parcurgerea unor producăi scrise și evaluarea lor în funcție de criteriile din grila analitică a Departamentului	40 min.
9.	Evaluarea unor producăi scrise pe nivel (B1)	- parcurgerea unor producăi scrise și evaluarea lor în funcție de criteriile din grila analitică a Departamentului	40 min.

Atelierul 4. Instructajul periodic (examinarea și evaluarea candidaților la examenul de limba română ca limbă străină) – descrierea generală a sesiunilor de instructaj;

Anexa 4
Instructajul periodic
(examinarea și evaluarea candidaților la examenul de limba română ca limbă străină)

Descriere generală a sesiunilor de instructaj

Instructajul evaluatorilor se face cu o zi sau două zile înainte de fiecare sesiune de evaluare și durează 3 ore. Acesta are scopul de a asigura standardizarea procesului de evaluare în cadrul sesiunii care urmează.

Etape:

- (re)familiarizarea cu procedura de examinare a candidaților în scopul evitării vicierei procesului de evaluare (verificarea identității candidaților, prezentarea de către examinator pentru candidați a succesiunii celor trei părți ale probei orale; discutarea timpului alocat pentru fiecare parte a probei orale; intervențiile necesare/ premise ale examinatorului pe parcursul desfășurării probei orale);
- (re)familiarizarea cu grila de evaluare a producăiilor orale utilizată la departament (discutarea criteriilor de acordare a punctajului; identificarea elementelor care diferențiază benzile între ele; vizionarea unor mostre care ilustrează nivelul la care se face evaluarea);
- evaluarea individuală urmată de discuții a unor producăi orale ale candidaților din sesiuni anterioare;
- (re)familiarizarea cu grila de evaluare a producăiilor scrise utilizată la departament (discutarea criteriilor de acordare a punctajului; identificarea elementelor care diferențiază benzile între ele; parcurgerea unor mostre care ilustrează nivelul la care se face evaluarea);
- evaluarea individuală urmată de discuții a unor producăi scrise ale candidaților din sesiuni anterioare.

Participanți:

- experți în evaluare care conduc atelierul;
- profesori/ colaboratori/ evaluatori experimentați sau mai puțin experimentați, care vor participa la sesiunea de evaluare;
- studenți, potențiali colaboratori în viitoare sesiuni de evaluare.

Documente:

- documentele utilizate pentru atelierele de instructaj (grile, grile goale, mostre de producții scrise și orale) se păstrează în dosare separate pentru fiecare nivel la care se administrează examenul, urmând a fi utilizate înainte de sesiunea de evaluare;
- în dosarele pregătite pentru instructaj în funcție de nivelul la care se realizează evaluarea se vor adăuga, după fiecare instructaj, fișele de prezență.

Anexa 5. Instructajul periodic (examinarea și evaluarea candidaților la examenul de limba română ca limbă străină) – agenda zilei de instructaj.

Anexa 5

Instructajul periodic (examinarea și evaluarea candidaților la examenul de limba română ca limbă străină) – agenda zilei de instructaj

PROGRAM

Nr.	Activități	Subactivități	Timp
0.	Introducere	- obiectul și scopul instructajului; - programul instructajului.	10 min.
1.	Explicarea procedurii de examinare orală	- verificarea identității candidaților; - prezentarea probei orale pentru candidați; - prezentarea subiectelor și explicarea desfășurării celor trei etape ale probei orale; - timpul alocat și gestionarea acestuia; - gestionarea intervențiilor examinatorului pe parcursul răspunsurilor candidaților.	30 min.
2.	(Re)familiarizarea cu grila de evaluare (vorbi)	- parcurgerea grilei de evaluare a producțiilor orale la nivelul B2; - discutarea/ explicarea criteriilor de acordare a punctajului; - identificarea diferențelor esențiale presupuse de benzile de la 0 la 5.	30 min.
3.	Ilustrarea evaluării unor producții orale de nivel B2	- vizionarea unor mostre produse pe subiecte situate la nivelul B2 (Vivian); - discuții privind acordarea punctajului pentru respectivele producții.	20 min.
4.	Evaluarea unor producții orale la nivelul B2	- vizionarea unor producții pe nivelul B2 și evaluarea lor în funcție de criteriile din grilă (Jinwoo, Anja, Thimmy);	30 min.
5.	(Re)familiarizarea cu grila de evaluare (scriere)	- parcurgerea grilei de evaluare a producțiilor scrise la nivelul B2; - discutarea/ explicarea criteriilor de acordare a punctajului; - identificarea diferențelor esențiale presupuse de benzile de la 0 la 5.	20 min.
6.	Ilustrarea evaluării unor producții scrise de nivel B2	- parcurgerea unor mostre produse pe subiecte situate la nivelul B2; - discuții privind acordarea punctajului pentru respectivele producții.	20 min.
7.		- evaluarea unor producții scrise în funcție de criteriile din.	

	Evaluarea unor producții orale la nivelul B2		20 mi n.
--	--	--	-------------

Anexa 6.

Monitorizarea evaluatorilor – descrierea procesului și a criteriilor

Componentele de scriere și de vorbire se notează de câte doi evaluatori, în conformitate cu grilele de evaluare analitice dezvoltate la departament. Notarea dublă asigură un grad mai ridicat de acuratețe, obiectivitate și fiabilitate. Nota finală pentru componentele de scriere și vorbire e reprezentată de media dintre cele două punctaje acordate de către evaluatori.

Dacă punctajele acordate de către evaluatori diferă într-o măsură prea mare (o diferență de mai mult de două puncte în nota finală), în cazul componentului scriere producția este marcată a treia oară de persoana responsabilă pentru sesiunea de examinare. Nota finală va fi reprezentată de media între cele trei punctaje acordate. În cazul componentului vorbire, examinatorul poate fi implicat în discutarea punctajului acordat.

Evaluatorii sunt monitorizați din următoarele puncte de vedere: acuratețe, îngăduință, severitate și constanță. Se calculează pentru fiecare evaluator mean of ratings și standard deviation. Evaluatorii care rezultă, după această analiză, ca fiind prea severi, prea îngăduitori sau inconstanți în aplicarea criteriilor de notare sunt reinstruiți înainte de a participa din nou la sesiuni de evaluare.

Monitorizarea evaluatorilor se face după cum urmează:

1. Acordul inter-evaluatori

Pentru monitorizarea acordului inter-evaluatori, se compară punctajele acordate aceluiași candidat de către cei doi evaluatori și se calculează coeficientul de corelație (Excel, funcția Pearson). Dacă acesta este mai mare de 0.8, evaluatorii nu necesită o monitorizare specială.

2. Acuratețea evaluării

Pentru verificarea acurateții evaluării, se compară comentariile evaluatorilor din grilele goale cu descriptorii pentru punctajul acordat din grilele folosite la evaluare. Se verifică corespondența comentarii evaluator-grilă de evaluare.

3. Fiabilitatea evaluării

Pentru monitorizarea fiabilității, se calculează media punctelor acordate de fiecare evaluator și standard deviation (Excel, funcția STDEV.S). De asemenea, se analizează comentariile evaluatorilor pentru anumite punctaje și se compară între ele, pentru verificarea stabilității/consecvenței (consistency).

Anexa 7

Atelierul pentru creatorii de itemi – descrierea atelierului și agenda de lucru

Atelierul de creare de itemi a fost organizat de *Departamentul de limba română, cultură și civilizație românească și lingvistică generală* și a avut următoarele obiective:

- re-familiarizarea participanților cu nivelurile A1-B2;
- familiarizarea participanților cu programa și specificațiile, pe nivel;
- selectarea și formarea de colaboratori pentru crearea de itemi pentru examene/banca de itemi;

Participanții la atelier au fost selectați din rândul colaboratorilor de bază ai Departamentului de limba română, cultură și civilizație românească și lingvistică generală, persoane care predau RLS de minimum 2

ani, care pregăteau candidații pentru examenele RLS și care participau deja ca evaluatori în sesiunile de examinare RLS.

Acest atelier se poate organiza de fiecare dată când este nevoie să se selecteze noi creatori de itemi, urmându-se același parcurs cu cel prezentat aici.

AGENDA DE LUCRU

ORA	TEMATICA
Ziua 1	
9.00 – 10.50	▪ discutarea și verificarea temelor de casă; ▪ definirea unor termeni de bază: <i>component, input, text, răspuns, sarcină, cerință</i> etc. ; ▪ discutarea structurii testului RLS.
10:50 – 11.00	Pauză
11.0 – 13.00	▪ caracteristicile textelor (autenticitate, dificultate, tematică etc.); ▪ problemele în formularea cerințelor și a itemilor; principii, valoarea de discriminare a itemilor, dificultatea, validitatea.
13.00 – 14.00	Pauză de prânz
14.0 – 15.50	▪ tipurile de exerciții folosite în evaluarea ascultării și a citirii și specificațiile pentru secțiunile <i>Ascultare</i> și <i>Citare</i>; ▪ crearea de itemi pentru evaluarea celor două competențe.
15.50 – 16.00	Pauză
16.00 – 18.00	▪ feedback pentru sarcini și itemi; ▪ explicarea temei de casă.
Ziua 2	
9.0 – 10.50	▪ oferirea de feedback pentru temele participanților și discutarea eventualelor probleme; ▪ tipurile de exerciții folosite în evaluarea gramaticii și a vocabularului și specificațiile pentru secțiunea <i>Elemente de construcție a comunicării</i>; ▪ discutarea și corectarea unor itemi din secțiunea <i>Elemente de construcție a comunicării</i>.
10:50 – 11.00	Pauză
11.00 – 13.00	▪ crearea de itemi de gramatică pe marginea unor texte date; ▪ feedback din partea coordonatorilor; ▪ specificațiile pentru secțiunea <i>Scriere</i>; ▪ plasarea pe nivel a unor sarcini de scriere.
13.00 – 14.00	Pauză de prânz
14.0 – 15.50	▪ specificațiile pentru secțiunea <i>Vorbire</i>; ▪ plasarea pe nivel a câtorva sarcini de vorbire; ▪ formularea de cerințe pentru două seturi de imagini; ▪ feedback din partea coordonatorilor.
15.50 – 16.00	Pauză
16.0 – 18.00	▪ crearea de sarcini de vorbire pe anumite subiecte și pe anumite nivele; ▪ feedback din partea coordonatorilor.

Anexa 8

Implicarea experților în construcția și asamblarea itemilor – descrierea metodelor folosite

Validarea itemilor anterior includerii acestora în banca de itemi (Basket Method)

1. dezvoltarea examenului

După revizuirea itemilor în cadrul echipei de lucru a departamentului și după redactarea documentului de specificații, am decis să supunem toți itemii selectați judecării unui panel de experți și să revizuiem itemii în acord cu feedback-ul primit de la ei, înainte de aplicarea pretestărilor. Au fost organizate apoi sesiuni de standard setting cu scopul de a stabili cut off score (inițial ca model, pentru familiarizarea cu această procedură, apoi organizate înainte de fiecare pretestare și de fiecare examen).

Am ales să realizăm acest tip de validare deoarece:

- noi, membrii departamentului, am structurat în întregime noul proces de evaluare a candidaților noștri (am conceput structura examenului, am creat toți itemii, am produs instrumentele de evaluare, am scris specificațiile în acord cu nivelurile CECR, am creat instrumentele de evaluare și de notare); în aceste condiții, am considerat că este extrem de important să beneficiem de opinii externe și de aprecierea din exterior a muncii noastre;
- am continuat să utilizăm o parte dintre itemii creați înainte de începerea procesului de auditare a examenelor noastre, dar am fost conștienți că valoarea lor trebuie verificată/confirmată; numai itemii care au trecut de filtrul experților aleși de noi urmau să fie introduși în banca de itemi.

Procesul s-a desfășurat după cum urmează:

1. am consultat Manual for Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference și am decis să alegem metoda denumită "basket method";

2. am selectat membrii panelului de experți în funcție de experiența lor în domeniu (trebuie să menționăm aici că experiența în relaționarea examenelor de limbă la CECR e redusă în România, deci găsirea de participanți în panelul de experți, mai ales în afara departamentului, nu a fost deloc ușoară) și i-am invitat să participe la proiect;

3. i-am invitat pe experții selectați să participe la un atelier de standardizare pentru a se refamiliariza cu CECR și pentru a le prezenta noile instrumente de evaluare; atelierul a fost axat pe evaluarea producțiilor scrise și orale ale candidaților;

4. am organizat itemii produși pentru componentul de ascultare al examenelor și apoi:

- am așezat în ordine toate sarcinile de ascultare, de la cele mai simple la cele mai complicate (de la A1 la B2), fără a indica în vreun fel nivelul pentru care au fost creați itemii; am atașat, la finalul fiecărei sarcini, textul input și cheia de corectare;
- am creat un document pentru experți în care le-am explicat că este nevoie să plaseze fiecare item la un nivel (între A1 și B2 sau mai dificil de B2, în cazul în care considerau că itemul este peste acest nivel) și, de asemenea, să scrie comentarii, dacă era nevoie, privitoare la orice aspecte legate de calitatea sarcinilor sau a itemilor;
- am colectat și am înregistrat răspunsurile experților cu privire la nivelul itemilor într-un document excel, iar pe cele referitoare la calitatea itemilor într-un document word;
- am organizat o întâlnire cu experții și am discutat adecvarea itemilor pentru nivelul propus, calitatea textelor input și a itemilor, abilitatea testată de fiecare sarcină și tipurile de sarcini utilizate;
- am procesat aprecierea nivelului de către experți calculând uni-direcțional și bi-direcțional gradul de deviere pentru fiecare item;
- revizuirea itemilor a fost realizată în acord cu rezultatul abaterii bi-direcționale; o valoare maximă a deviației de 0,50 puncte a fost acceptată;
- am analizat observațiile făcute de experți cu referire la calitatea itemilor și am procedat la revizuirea itemilor în conformitate cu concluziile pe care le-am desprins în urma analizei.

Analiza de către experți a itemilor pentru componentul Ascultare a prilejuit crearea unui document de specificații pentru toate componentele examenului, la nivelurile A1 – B2. În acest document am menționat:

- abilitatea pe care voiam să o testăm;
- tipul de sarcină folosit;
- tipul de text folosit ca input;
- numărul de itemi pe care i-am creat pentru fiecare sarcină;
- numărul de cuvinte (minimum și maximum) pe care fiecare text input îl poate avea;
- ordinea în care apar sarcinile în cadrul examenului;
- dacă există tipuri alternative de sarcini pentru acea poziție din componentul de examen;
- pentru componentul *Elemente de construcție a comunicării* am inclus elementele de gramatică și vocabular pe care intenționam să le verificăm la fiecare nivel).

Am continuat consultarea experților cu privire la restul componentelor examenelor.

Concluzia procesului de validare a itemilor este că aceasta a fost o acțiune extrem de importantă și de utilă, dându-ne o nouă perspectivă asupra muncii noastre și determinând o organizare mai bună a componentelor examenului. Am decis să repetăm acest proces în viitor, atunci când vom avea itemi noi pe care dorim să îi introducem în examene.

Anexa 9

Implicarea experților în asamblarea testelor – lista de verificare

Checklist

verificare finală a lucrării de examen

Aspectul vizat	Observații
Impact vizual	
Calitatea grafică a lucrării este adecvată.	
Așezarea în pagină este corespunzătoare (ex. itemii de la citire nu trebuie să fie pe verso față de textul la care se referă).	
Lucrarea conține suficient spațiu pentru producțiile scrise ale candidaților și pentru inserarea răspunsurilor la itemi.	
Limitele dintre componentele examenului sunt clar marcate.	
Imagini	
Imaginile sunt suficient de relevante în raport cu itemii pentru care sunt folosite.	

Calitatea imaginilor este adecvată.	
Imaginile sunt așezate corect față de itemii la care se referă (ex. nu se pot produce confuzii în legătură cu itemul pentru care sunt folosite anumite fotografii).	
Instrucțiuni	
Instrucțiunile sunt clar formulate.	
Instrucțiunile sunt consistente.	
Instrucțiunile sunt suficient de ușor de înțeles de către candidați.	

Anexa 10

Implicarea experților în procesul de revizuire a itemilor și a testelor – descrierea procesului

Implicarea experților este necesară din nou în etapa de revizuire a testelor în întregul lor și a itemilor care nu au un indice corespunzător de dificultate și discriminare în urma analizei statistice realizate după pretestare și după examenul propriu-zis.

- a. *Revizuirea itemilor* se produce dacă mai puțin de 66% dintre itemii unui component al testului (ascultare, citire, elemente de construcție a comunicării) au un indice corespunzător de dificultate și discriminare. Revizuirea itemilor se face în ședințe de prelucrare a itemilor, la care participă experți în domeniu, evaluatori și colaboratori implicați în procesul de evaluare.
- b. *Revizuirea testelor* se va efectua cu o periodicitate de cinci ani, în cazul în care nu vor apărea situații în care aceasta să se impună la intervale mai scurte de timp. Vor fi supuse revizuirii: structura testului; punctajul acordat; tipurile de texte și tipurile de sarcini implicate; instrumentele de evaluare.

Anexa 11

Cercetarea în domeniul evaluării românei ca limbă străină realizată de membrii departamentului – listă selectivă de titluri

Elena Platon, Ioana Sonea, Dina Vîlcu, *Exerciții audio (Româna ca limbă străină). A1, A2, B1, B2, C1, C2*, Editura Efes, Cluj-Napoca, 2009, 70 p. (acreditată CNCSIS)

Elena Platon, Dina Vîlcu (coordonatori), *Procesul de evaluare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul primar. RLNM: P4 - ciclul primar*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2011, 282 p. (categoria B).

Elena Platon, Dina Vîlcu (coordonatori), *Procesul de evaluare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul gimnazial. RLNM: P5 - ciclul gimnazial*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2011, 402 p. (categoria B).

Elena Platon, Dina Vîlcu (coordonatori), *Procesul de evaluare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul liceal. RLNM: P6 - ciclul liceal*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2011, 434 p. (categoria B).

Platon, Elena, *Validarea competențelor lingvistice în conformitate cu Cadrul European Comun de Referință și cu Pașaportul lingvistic European*, în vol. *România Orientale*, XXI, 21, Atti del Convegno *La lingua rumena: proposte culturali per la nuova Europa*, Roma, 15-17 novembre 2007, a cura di Luisa Valmarin, Nicoleta Neșu, Roma, Bagatto Libri, 2007, p. 306-314.

Platon, Elena, *Repere pentru delimitarea nivelurilor de competență lingvistică în RLS*, în vol. *Limba română – abordări tradiționale și moderne*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009, p. 499-507.

Medrea, Anca, Platon, Elena, Sonea, Ioana, Vesa, Viorica, Vîlcu, Dina, *Teste de limba română ca limbă străină [A1, A2, B1, B2]*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2008.

Platon, Elena, Sonea, Ioana, Vasiu, Lavinia, Vîlcu, Dina, *Descrierea minimală a limbii române. A1, A2, B1, B2*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2014, ISBN 978-606-17-0553-5.

Vîlcu, Dina, *Evaluarea elevilor din clasa a VIII-a. Între examenul public și cel „social”, în volumul Româna ca limbă nematernă (RLNM). Actele Conferinței de lansare a proiectului „Perfecționarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar care predau limba română minorităților naționale”, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2011, p. 284-300 (editură acreditată CNCS, categoria B).*

Vîlcu, Dina, Sonea, Ioana, *The CEFR: an instrument for standardisation or a Procustean solution? The case of Romanian as a foreign language, 4th International ALTE Conference, Kraków, 2011.*

Vîlcu, Dina, *Alinierea procesului de evaluare a românei ca limbă străină la CECR. Deschideri și limite*, Colocviul internațional *Limba română – abordări tradiționale și moderne*, Ed. a II-a, Cluj-Napoca, 6-7 mai, 2011

Vîlcu, Dina, *Metalimbajul în predarea românei ca limbă străină*, în vol. colectiv *Limbaj primar vs. metalimbaj*, Presa Universitară Clujeană, 2008, pp. 209-247

Vîlcu, Dina, *The Calculation of Cut Off Score in Romanian as a Foreign Language Pretest and Examinations*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Philologia*, nr. 2/2017, p. 113-128.

Stanca, Liana, Vîlcu, Dina, *Statistical Analysis of Romanian as a Foreign Language Pretest and Exam Data*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Philologia*, nr. 2/2017, p. 93-112.

Vîlcu, Dina, Arieșan, Antonela, Vasiu, Lavinia, *The use of test taker productions in redesigning writing assessment grids. A corpus based study*, în *Learning and Assessment: Making the Connections - Proceedings of the ALTE 6th International Conference, 2017*, p. 112-117.

Deygers, Bart, Zeidler, Beate, Vîlcu, Dina, Carlsen, Cecilie, *The CEFR and its impact on university entrance policies: a state of affairs in Europe* (co-autor), în *Language Assessment Quarterly*, Routledge, 2017, Vol I, p. 1-13.

Romanian as a foreign language in the context of language assessment in Europe, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Philologia*, nr 2/2015, p. 65-76.

Relaționarea examenelor de limba română ca limbă străină la CECR, în Elena Platon, Antonela Arieșan (ed.), *40 de ani de limba română ca limbă străină la UBB. 1974-2014*, Cluj-Napoca, Ed. Casa Cărții de Știință, 2014, p. 20-29.

Vîlcu, Dina, *Tipuri de exerciții gramaticale în testarea limbii române ca limbă străină*, prezentare colocviu, Cluj-Napoca, 2007.

Vîlcu, Dina, *Compatibilizarea testelor de limba română ca limbă străină cu testele de limbi străine de largă recunoaștere*, prezentare Al cincilea congres internațional de studii românești, Constanța, 2007.

Radu, Anamaria, *The Adequacy of the test of Romanian as a Foreign Language to the Test Takers*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Philologia*, nr. 2/2017, p. 129-138.

Arieșan, Antonela, *The Process of Setting the Time for A1-B2 RFL Exams*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Philologia*, nr. 2/2017, p. 139-152.

Vasiu, Lavinia-Iunia, *Considerations on Conversational Competence. The Case of Romanian as a Foreign Language (RFL), Level A1*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Philologia*, nr. 2/2017, p. 153-166.